ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 17.10.2006
COM(2006) 597 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΤΟ 2005

{SEC(2006)1306}

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή 3

1. ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟ 2005 3

2. ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΑΝΕΙΩΝ ΣΕ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ 4

2.1. Σύνοψη 4

2.2. Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή της Κοινότητας 4

2.3. Δανειοδοτικές δραστηριότητες της ΕΤΕπ το 2005 στις νοτιοανατολικές γειτονικές χώρες, τη Μεσόγειο, την Ασία και τη Λατινική Αμερική και τη Δημοκρατία της Νοτίου Αφρικής. 5

2.3.1. Στόχοι και προτεραιότητες της ΕΤΕπ 5

2.3.2. Δανειοδοτική δραστηριότητα 7

2.3.3. Καταμερισμός κινδύνων 7

2.3.4. Συνεργασία με άλλους οργανισμούς 7

2.4. Συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης Λομέ και της συμφωνίας Κοτονού – Δανειοδοτική δραστηριότητα 8

3. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΗΣΕΩΝ 8

3.1. Εγγυήσεις παρεχόμενες από τον προϋπολογισμό 8

3.2. Επιδοτήσεις επιτοκίου 9

3.3. Επιχειρηματικά κεφάλαια 9

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις αποφάσεις του Συμβουλίου για τη σύσταση διαφόρων δανειοδοτικών μέσων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων προβλέπεται ότι η Επιτροπή ενημερώνει ετησίως το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τη χρήση των μέσων αυτών.

Σε ό,τι αφορά τις δανειοδοτικές δραστηριότητες εκτός Κοινότητας, οι αποφάσεις του 1997 και του 2000[1] υποχρεώνουν την Επιτροπή να ενημερώνει ετησίως το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τα δάνεια που χορηγεί η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) με την εγγύηση του προϋπολογισμού της ΕΕ στις νοτιοανατολικές γειτονικές χώρες, στις χώρες της Μεσογείου, στη Λατινική Αμερική και στην Ασία, καθώς και στη Νότιο Αφρική.

Η παρούσα έκθεση, στο πλαίσιο της υποχρέωσης πληροφόρησης, περιγράφει τις πράξεις ανά γεωγραφική περιοχή. Για να ολοκληρωθεί η εικόνα των δανειοδοτικών δραστηριοτήτων, παρέχεται επίσης σύντομη περίληψη της μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής που χορηγείται από την Κοινότητα σε τρίτες χώρες και των επιδοτήσεων επιτοκίου και των εγγυήσεων που συνδέονται με κοινοτικά δάνεια. Επίσης, παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τις δανειοδοτικές δραστηριότητες της Ευρατόμ.

Οι πίνακες που περιλαμβάνονται στην παρούσα έκθεση δημοσιεύονται σε έγγραφο εργασίας της Επιτροπής. Οι παραπομπές του κειμένου σε πίνακες αφορούν το εν λόγω έγγραφο εργασίας της Επιτροπής.

1. ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟ 2005

Προκειμένου να χρηματοδοτηθούν οι δανειοδοτικές δραστηριότητες που αποφασίζει το Συμβούλιο, η Επιτροπή έχει εξουσιοδοτηθεί να δανείζεται κεφάλαια από τις κεφαλαιαγορές εξ ονόματος της αντίστοιχης Κοινότητας (ΕΚ, Ευρατόμ)[2]. Το 2005 συνάφθηκε μια δανειοληπτική πράξη μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής για τη χορήγηση δανείου στη Σερβία και το Μαυροβούνιο. Συνάφθηκαν επίσης τρεις δανειοληπτικές πράξεις στο πλαίσιο του δανειοδοτικού μέσου Ευρατόμ για τη χρηματοδότηση δανείου σε πυρηνικό εργοστάσιο στη Βουλγαρία και δύο δανείων για τον ίδιο σκοπό στη Ρουμανία.

Παρά τους παράγοντες που προαναφέρθηκαν, οι συνολικές δανειοληπτικές πράξεις των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της ΕΤΕπ αυξήθηκαν το 2005 κατά 6% φθάνοντας σε 52,9 δισεκατ. ευρώ, έναντι 49,9 δισεκατ. ευρώ κατά το προηγούμενο έτος (βλέπε πίνακα 1.1), ιδίως λόγω της αύξησης των δανειοληπτικών πράξεων της ΕΤΕπ.

Λαμβάνοντας υπόψη τις αποπληρωμές, τις ακυρώσεις και τις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών, το καθαρό εναπομένον υπόλοιπο των δανειοληπτικών πράξεων

---

[1] Νομική βάση: Απόφαση 97/256/ΕΚ του Συμβουλίου για την πρώτη συνολική εντολή και 2000/24/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε, για τη δεύτερη εντολή καθώς και αποφάσεις 98/348/ΕΚ, 98/729/ΕΚ, 99/786/ΕΚ, 2000/24/ΕΚ, 2000/688/ΕΚ, 2000/788/ΕΚ, 2001/777/ΕΚ, 2001/778/ΕΚ, 2005/47/ΕΚ και 2005/48/ΕΚ.

[2] Η Συνθήκη ΕΚΑΧ έληξε το 2002. Τα ανώτατα όρια για το Νέο Κοινοτικό Μέσο (ΝΚΜ) χρησιμοποιήθηκαν πλήρως και η τελευταία δανειοληπτική πράξη βάσει του ΝΚΜ αποσβέστηκε πλήρως το 2004. Δεν συγκεντρώθηκαν κεφάλαια για αυτά τα μέσα και δεν θα υπάρξουν νέες δανειοδοτικές δραστηριότητες για αυτά.

στις 31 Δεκεμβρίου 2005 ήταν 250,1 δισεκατ. ευρώ, παρουσίασε δηλαδή αύξηση 15,5% έναντι του 2004 (βλ. πίνακα 1.2).

Η κατανομή των δανειοληπτικών δραστηριοτήτων ανά νόμισμα (βλ. πίνακα 1.3) δείχνει μείωση του μεριδίου των δανειοληπτικών πράξεων σε ευρώ το 2005 σε 37,5%, έναντι 44,9% το 2004, για το σύνολο των συναφθέντων δανείων, ενώ τα δάνεια σε άλλα κοινοτικά νομίσματα αυξήθηκαν από 13,0% σε 23,0%. Τα μη κοινοτικά νομίσματα κατέλαβαν μικρότερο μερίδιο στις δανειοληπτικές πράξεις, καθώς μειώθηκαν από 42,0% σε 39,5% του συνόλου. Τα δάνεια σε δολάρια ΗΠΑ μειώθηκαν από 41,6% σε 27,9%. Το 2005, μετά από πράξεις ανταλλαγής, το 97,3% των δανείων συνάφθηκαν με κυμαινόμενο επιτόκιο έναντι του 100% των δανείων το 2004 (στοιχεία πριν από τις πράξεις ανταλλαγής: βλέπε πίνακα 1.3 του παραρτήματος).

2. ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΑΝΕΙΩΝ ΣΕ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ[3]

2.1. Σύνοψη

Η χρηματοδοτική στήριξη τρίτων χωρών που έχουν συνάψει συμφωνίες συνεργασίας με την Κοινότητα λαμβάνει διάφορες μορφές ανάλογα με τη γεωγραφική περιοχή και τους επιδιωκόμενους στόχους. Γενικά, η στήριξη παρέχεται με τη μορφή διμερών δανείων (μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή ή στήριξη του ισοζυγίου πληρωμών), με τα οποία η Κοινότητα βοηθά στην αποκατάσταση της μακροοικονομικής ισορροπίας μιας χώρας. Η Επιτροπή θέτει σε εφαρμογή τις χρηματοπιστωτικές αυτές πράξεις βάσει αποφάσεων του Συμβουλίου.

Σε άλλες περιπτώσεις, χορηγούνται δάνεια με τη μορφή άμεσης χρηματοδότησης μεμονωμένων σχεδίων ή με τη μορφή συνολικών δανείων προς τράπεζες, οι οποίες στη συνέχεια κατανέμουν τα κεφάλαια αυτά σε τοπικά σχέδια μικρότερης κλίμακας. Η ΕΤΕπ διαχειρίζεται τα δάνεια αυτά υπό τους συνήθεις όρους της και, γενικά, με την εγγύηση του προϋπολογισμού της Ένωσης.

Το δανειακό μέσο Ευρατόμ χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση σχεδίων σε κράτη μέλη και σε ορισμένες τρίτες χώρες κατά το χρόνο της απόφασης (Αρμενία, Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Ουγγαρία, Λιθουανία, Ρουμανία, Ρωσία, Σλοβακία, Σλοβενία και Ουκρανία).

Οι γεωγραφικές περιοχές που καλύπτουν οι δανειοδοτικές δραστηριότητες της Κοινότητας αναφέρονται στο παράρτημα (βλ. πίνακα 2.1).

2.2. Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή της Κοινότητας

Η μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή (ΜΧΣ) υπό μορφή δανείων έχει από τη φύση της έκτακτο χαρακτήρα και εντάσσεται στις προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας να προσφέρει, σε συνδυασμό με τα θεσμικά όργανα του Bretton Woods, στήριξη στο ισοζύγιο πληρωμών ορισμένων χωρών που αντιμετωπίζουν μεταβατικές μακροοικονομικές δυσχέρειες. Η συνδρομή της Κοινότητας επικεντρώνεται σε γειτονικές περιοχές, όπως τα Δυτικά Βαλκάνια και ο Καύκασος. Οι εκταμιεύσεις εξαρτώνται από το εάν οι δικαιούχες

[3] Το 2005 δεν χορηγήθηκαν δάνεια σε κράτη μέλη από τις Κοινότητες. Δεδομένου ότι η ένταξη των δέκα νέων κρατών μελών πραγματοποιήθηκε την 1η Μαΐου 2004, τα εγγυημένα δάνεια προς τις χώρες αυτές έπαυσαν να θεωρούνται ως εξωτερικές ενέργειες από την ημερομηνία αυτή.

χώρες πληρούν τα κριτήρια μακροοικονομικής σταθεροποίησης και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Υπό τις συνθήκες αυτές, ο αριθμός των πράξεων που υλοποιούνται κάθε χρόνο είναι περιορισμένος και είναι δύσκολο να γίνουν αξιόπιστες συγκρίσεις σε ό,τι αφορά την εξέλιξη της χορηγηθείσας συνδρομής από έτος σε έτος.

Οι μη επιστρεπτέες ενισχύσεις και τα δάνεια που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο του μέσου αυτού αναφέρονται στο παράρτημα (βλ. πίνακα 2.2). Επιπλέον, πληροφορίες παρέχονται επίσης στην ετήσια έκθεση της Επιτροπής για την εφαρμογή της μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής (ΜΧΣ) σε τρίτες χώρες[4].

2.3. Δανειοδοτικές δραστηριότητες της ΕΤΕπ το 2005 στις νοτιοανατολικές γειτονικές χώρες, τη Μεσόγειο, την Ασία και τη Λατινική Αμερική και τη Δημοκρατία της Νοτίου Αφρικής.

Η ενότητα 2.3 αποτελεί την ετήσια έκθεση για το 2005 που πρέπει να υποβληθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 2 της απόφασης του Συμβουλίου 2000/24/ΕΚ.

2.3.1. Στόχοι και προτεραιότητες της ΕΤΕπ

Στις **νοτιοανατολικές γειτονικές χώρες**, η Τράπεζα δραστηριοποιήθηκε το 2005 τόσο στα προσχωρούντα όσο και στα υποψήφια κράτη (Βουλγαρία, Ρουμανία, Κροατία και Τουρκία), ενώ συνέχισε επίσης να στηρίζει τις επενδύσεις στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων σε διάφορους τομείς (κυρίως έργα υποδομής, τομέας της υγείας και της εκπαίδευσης και ΜΜΕ).

Η ΕΤΕπ παρέχει προτεραιότητα στην αναβάθμιση, τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη των τομέων των επικοινωνιών και της ενέργειας, με ιδιαίτερη έμφαση στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα βάσει των οδικών και σιδηροδρομικών αξόνων που έχει καθορίσει η πανευρωπαϊκή διάσκεψη των υπουργών μεταφορών ως μεσοπρόθεσμες προτεραιότητες ανάπτυξης.

Προτεραιότητα παρέχεται σε περιβαλλοντικά θέματα που άπτονται των σχεδίων της ΕΤΕπ, καθώς και σε σχέδια που έχουν καθαρά περιβαλλοντικό χαρακτήρα, στο πλαίσιο της προοδευτικής προσαρμογής της νομοθεσίας των ενδιαφερομένων χωρών σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ. Επίσης, η ΕΤΕπ στηρίζει ΜΜΕ και άλλες βιομηχανικές πρωτοβουλίες, και ιδίως άμεσες ξένες επενδύσεις, είτε άμεσα είτε μέσω συνολικών δανείων, ιδίως όταν συμμετέχουν εταίροι της ΕΕ.

Η ΕΤΕπ εξακολούθησε τη δανειοδοτική δραστηριότητά της βάσει της εντολής ειδικής δανειοδότησης για επιλεγμένα περιβαλλοντικά σχέδια στην **Νοτιοδυτική Ρωσία** η οποία έληξε το Μάιο 2005 (τον Απρίλιο και το Μάιο υπεγράφησαν δύο σχέδια ύψους 60 εκατ. ευρώ στην Αγ. Πετρούπολη, με αποτέλεσμα το σύνολο των υπογραφέντων δανείων βάσει της εντολής αυτής να φθάνει στα 85 εκατ. ευρώ) και συνέχισε σημαντικές προπαρασκευαστικές εργασίες στο πλαίσιο της δεύτερης εντολής (500 εκατ. ευρώ μέχρι τον Ιούλιο του 2007) για **τη Ρωσία, την Ουκρανία, τη Μολδαβία και τη Λευκορωσία**, που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο το Δεκέμβριο του 2004 και για την οποία το Δεκέμβριο του 2005 υπεγράφη συμφωνία εγγύησης με την Επιτροπή. Η Επιτροπή, η ΕΤΕπ και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανασυγκρότηση και την Ανάπτυξη (ΕΤΑΑ) προετοίμασαν επίσης τριμερές μνημόνιο συμφωνίας σχετικά με την εφαρμογή μιας πιθανής προσεχούς εντολής η οποία συζητείται επί

[4] COM(2006) 391 και το παράρτημά του SEC(2006) 938.

του παρόντος (2007-2013) για ενέργειες στη Ρωσία, την Ανατολική Ευρώπη και τον Νότιο Καύκασο[5] και την Κεντρική Ασία[6].

Στην **περιοχή της Μεσογείου**, οι δανειοδοτικές δραστηριότητες της Τράπεζας που προβλέπονται στην εντολή υλοποιούνται μέσω της Διευκόλυνσης για ισν ευρωμεσογειακές επενδύσεις και εταιρικές σχέσεις (FEMIP) και αναλαμβάνονται κυρίως στο πλαίσιο της ευρωμεσογειακής σχέσης, προκειμένου να στηριχθεί η οικονομική ανάπτυξη των σχετικών χωρών. Τα δάνεια της ΕΤΕπ χρηματοδοτούν μεμονωμένα επενδυτικά σχέδια και, μέσω του μηχανισμού συνολικών δανείων, μικρότερα σχέδια και ΜΜΕ, ενώ ταυτόχρονα ενισχύουν τον χρηματοπιστωτικό τομέα σε διάφορες χώρες. Προκειμένου να συμπληρωθεί το υπόλοιπο ποσό που διατίθεται βάσει της υφιστάμενης εντολής (248 εκατ. ευρώ), ενδέχεται να ξεκινήσει το 2006 μία ενδιάμεση διευκόλυνση της ΕΤΕπ η οποία θα παρέχει στην Τράπεζα τη δυνατότητα να συνεχίσει ένα ικανοποιητικό επίπεδο δραστηριοτήτων στις χώρες της Μεσογείου πριν τεθεί σε ισχύ η μελλοντική εντολή.

Εκτός από τις δανειοδοτικές δραστηριότητές της στο πλαίσιο της εντολής EuroMed II και μετά από σχετικό αίτημα του Συμβουλίου, η Τράπεζα συνέχισε το πρόγραμμά της με τη χορήγηση δανείων από ιδίους πόρους, χωρίς την εγγύηση του προϋπολογισμού, στο πλαίσιο του μηχανισμού για τη μεσογειακή εταιρική σχέση.

Τα δάνεια που χορηγεί η ΕΤΕπ με ιδίους πόρους βάσει της εντολής συμπληρώνονται επίσης με επιδοτήσεις επιτοκίου (για δάνεια στον περιβαλλοντικό τομέα) και με επιχειρηματικά κεφάλαια από δημοσιονομικούς πόρους της ΕΕ με τη διαχείριση της Τράπεζας. Συνεχίστηκαν οι ενέργειες που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο του Ταμείου Τεχνικής Συνδρομής FEMIP που χρησιμοποιεί πόρους που παρέχονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του κανονισμού MEDA. Το 2005 ήταν το πρώτο έτος λειτουργίας του καταπιστευματικού ταμείου(trust fund) του FEMIP το οποίο είχε ιδρυθεί στα μέσα του 2004 για να συμπληρώσει το ταμείο τεχνικής συνδρομής εστιάζοντας ιδιαίτερα στην παροχή προηγούμενης τεχνικής υποστήριξης και πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου.

Το 2005, η ΕΤΕπ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Αφρικανική Τράπεζα Ανάπτυξης υπέγραψαν μνημόνιο συμφωνίας σχετικά με μία στρατηγική εταιρική σχέση ευρείας συνεργασίας στις χώρες της Αφρικής, θέτοντας σε επίσημα πλαίσια τη συνεργασία που είχε αναπτυχθεί επί μακρόν μεταξύ τους. Το περασμένο έτος, η ΕΤΕπ υπέγραψε επίσης συμφωνία με δώδεκα διμερείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς αναπτυξιακής συνδρομής από κράτη μέλη οι οποίοι ασκούν δραστηριότητες στις χώρες της Μεσογείου, έτσι ώστε να χρησιμοποιηθούν από κοινού οι πόροι και να ενισχυθεί η μεταξύ τους συνεργασία. Τέλος, υπεγράφη δήλωση προθέσεων με την *Agence Française de Développement* και την Τράπεζα Ανάπτυξης KfW.

Στην **Ασία και τη Λατινική Αμερική**, η Τράπεζα χρηματοδοτεί σχέδια αμοιβαίου ενδιαφέροντος για την Κοινότητα και τις οικείες χώρες, συγχρηματοδοτώντας με κοινοτικούς επιχειρηματικούς φορείς τη μεταφορά τεχνολογίας και τη συνεργασία στους τομείς της ενέργειας και της προστασίας του περιβάλλοντος. Μετά το τσουνάμι που έπληξε τις περιοχές αυτές στα τέλη του 2004, οι προσπάθειες ανασυγκρότησης είναι επίσης επιλέξιμες για τη στήριξη που παρέχεται από την ΕΤΕπ.

---

[5] Ουκρανία, Μολδαβία, Λευκορωσία, Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Γεωργία.

[6] Καζακστάν, Δημοκρατία του Κιργιζιστάν, Ταζικιστάν, Τουρκμενιστάν και Ουζμπεκιστάν.

Στη **Δημοκρατία της Νοτίου Αφρικής**, στόχος της Τράπεζας είναι να συμβάλει στην επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος ανασυγκρότησης και ανάπτυξης της χώρας. Εκτός από τις δανειοδοτικές πράξεις της, η ΕΤΕπ παρείχε στήριξη στην Επιτροπή της ΕΕ για τη διαχείριση του μηχανισμού επιχειρηματικού κεφαλαίου της Επιτροπής.

Περίληψη των δραστηριοτήτων που ανέλαβε η ΕΤΕπ από το 2001 υπάρχει στον πίνακα 2.3.1.

2.3.2. Δανειοδοτική δραστηριότητα

Στο παράρτημα περιλαμβάνεται ανάλυση της δραστηριότητας αυτής ανά χώρα και ανά τομέα (βλ. τμήμα 2.3.2 α-ε).

2.3.3. Καταμερισμός κινδύνων

Η απόφαση του Συμβουλίου 2000/24/ΕΚ[7], όπως τροποποιήθηκε, παρέχει κοινοτικές εγγυήσεις συνολικής κάλυψης μέχρι 65% του συνολικού ποσού των υπογεγραμμένων δανείων. Βάσει των ρυθμίσεων για την κατανομή των κινδύνων, τα δάνεια της ΕΤΕπ για σχέδια που καλύπτονται από μη κρατική εγγύηση καλύπτονται μόνο ως προς τους πολιτικούς κινδύνους από την κοινοτική εγγύηση, ενώ τα δάνεια για σχέδια που καλύπτονται από κρατική εγγύηση καλύπτονται για όλους τους κινδύνους από την κοινοτική εγγύηση. Η Τράπεζα ενεργοποιεί την εγγύηση του προϋπολογισμού της Κοινότητας για ένα μεμονωμένο δάνειο μόνο αν η εγγύηση για το δάνειο που αφορά το εκάστοτε σχέδιο δεν αρκεί για την εξόφληση της Τράπεζας. Στην περίπτωση των σχεδίων που καλύπτονται από μη κρατική εγγύηση, τούτο μπορεί να γίνει μόνο για πολιτικούς λόγους, ενώ στην περίπτωση των σχεδίων που καλύπτονται από κρατική εγγύηση, το ίδιο επιτρέπεται να γίνει για οποιονδήποτε λόγο. Η κοινοτική εγγύηση καλύπτει συνεπώς το σύνολο του εναπομένοντος ποσού του δανείου, δεδομένου ότι στην πράξη όλα τα δάνεια καλύπτονται μέχρι ποσοστού 100%, εντός του ορίου του 65% που έχει καθοριστεί για τη συνολική υποχρέωση κάλυψης της Κοινότητας.

Ο καταμερισμός των κινδύνων στις 31 Δεκεμβρίου 2005 απεικονίζεται στους πίνακες 2.3.3 και 2.3.3.(α) - ξεχωριστά για κάθε εντολή (το ποσοστό καταμερισμού των κινδύνων δεν έχει μεταβληθεί από τα τέλη του 2001 για την πρώτη εντολή).

2.3.4. Συνεργασία με άλλους οργανισμούς

Κατά τη διάρκεια του 2005 οι δραστηριότητες της Τράπεζας για τα προσχωρούντα και τα υποψήφια κράτη αναλήφθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος της ΕΕ για τη βοήθεια που παρέχεται στις χώρες αυτές να προετοιμαστούν για την ένταξή τους, ιδίως με τη χρηματοδότηση επενδύσεων που αποσκοπούν στην ολοκλήρωση της υποδομής τους με βάση εκείνη της ΕΕ και τη συνδρομή των ΜΜΕ. Όπου είναι δυνατόν, τα σχέδια συγχρηματοδοτούνται με άλλους οργανισμούς. Συνεπώς, οι δραστηριότητες της Τράπεζας αποτελούν μέρος μιας συντονισμένης προσέγγισης σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή

[7] Με την απόφαση 2000/24/ΕΚ η ΕΤΕπ «καλείται να καλύπτει τον εμπορικό κίνδυνο, σε ποσοστό 30% των δυνάμει της παρούσας απόφασης δανειοδοτήσεών της, από μη κρατικές εγγυήσεις και, στο μέτρο του δυνατού, βάσει ειδικής περιφερειακής εντολής. Αυτό το ποσοστό διευρύνεται, όποτε είναι δυνατό, εφόσον το επιτρέπει η αγορά». Κατά το 2005, η Τράπεζα συνέχισε το έργο της βάσει του στόχου κατανομής των κινδύνων, αν και ο στόχος αυξήθηκε στο 30% αντί του 25% που ίσχυε βάσει της πρώτης εντολής.

και, όπου είναι απαραίτητο, με διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς οι οποίοι αναπτύσσουν δραστηριότητα στις χώρες αυτές.

Η Τράπεζα συνεργάζεται στενά με το πρόγραμμα PHARE/ISPA, με το οποίο έχει αναπτύξει παραγωγική σχέση, που εκτιμούν ιδιαίτερα οι αποδέκτριες χώρες. Εκτός από τη συχνή στήριξη του PHARE κατά τη διάρκεια του προεπενδυτικού σταδίου προκειμένου να διασφαλισθεί ότι πραγματοποιούνται οι απαραίτητες μελέτες και παρέχεται η τεχνική συνδρομή για την υποστήριξη των σχεδίων της ΕΤΕπ, η Τράπεζα συνεργάζεται επίσης με το PHARE για τη συγχρηματοδότηση σχεδίων υποδομής.

Οι συγχρηματοδοτικές συνεισφορές σε σχέδια χρηματοδοτούμενα από την ΕΤΕπ το 2005 περιλαμβάνονται στο παράρτημα (πίνακες 2.3.4./2.3.5). Πρόσθετα σχέδια συγχρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο της προενταξιακής διευκόλυνσης της Τράπεζας, που δεν εμπίπτει στο πεδίο της παρούσας έκθεσης.

2.4. Συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης Λομέ και της συμφωνίας Κοτονού – Δανειοδοτική δραστηριότητα

Τα συνολικά δάνεια της ΕΤΕπ προς χώρες ΑΚΕ/ΥΧΕ ανήλθαν το 2005 σε 537 εκατ. ευρώ, από τα οποία 151 εκατ. ευρώ προήλθαν από ίδιους πόρους της Τράπεζας και 386 εκατ. ευρώ από επιχειρηματικά κεφάλαια (βλ. πίνακα 2.4).

3. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Η δανειοδοτική δραστηριότητα επηρεάζει τον προϋπολογισμό της Ένωσης όταν τα δάνεια συνοδεύονται από κοινοτικές εγγυήσεις, επιδοτήσεις επιτοκίου ή ειδικούς όρους που εξομοιώνονται με πράξεις ανάληψης κινδύνων για τον δανειστή.

3.1. Εγγυήσεις παρεχόμενες από τον προϋπολογισμό

Στις 22 Δεκεμβρίου 2004, το Συμβούλιο αποφάσισε να χορηγήσει κοινοτική εγγύηση στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έναντι ζημιών για ορισμένα είδη δανείων που χορηγήθηκαν για σχέδια στη Ρωσία, την Ουκρανία, τη Μολδαβία και την Λευκορωσία (2005/48/ΕΚ). Το συνολικό ανώτατο όριο για τις πιστώσεις που έχουν ανοιχθεί ανέρχεται σε 500 εκατ. ευρώ και η ΕΤΕπ θα επωφελείται από μια έκτακτη κοινοτική εγγύηση που θα καλύπτει το 100 % των δανείων.

Στις 22 Δεκεμβρίου 2004, το Συμβούλιο αποφάσισε να τροποποιήσει την απόφαση 2000/24/ΕΚ έτσι ώστε να ληφθεί υπόψη η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας (2005/47/ΕΚ).

Τα νέα ανώτατα όρια ανά γεωγραφική περιοχή έχουν ως εξής (σε ευρώ):

Νοτιοανατολικές γειτονικές χώρες	9.185 εκατ.
Μεσογειακές χώρες	6.520 εκατ.
Λατινική Αμερική και Ασία	2.480 εκατ.
Δημοκρατία της Νότιας Αφρικής	825 εκατ.

Τουρκία	450 εκατ.

Συνεπώς, το ανώτατο συνολικό όριο της εγγύησης είναι 19 460 εκατ. ευρώ και ο προϋπολογισμός της Επιτροπής καλύπτει ποσοστό 65% του ποσού αυτού (έναντι 70% βάσει της προηγούμενης εντολής). Η νέα απόφαση καλεί την ΕΤΕπ να αναζητεί και άλλες πηγές (εμπορικής) εγγύησης, όταν αυτό είναι δυνατό, από τους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και καθορίζει ως στόχο το 30% του ανώτατου ορίου (έναντι 25% της προηγούμενης εντολής).

Το εν λόγω πρόγραμμα εγγυήσεων λήγει στις 31 Ιανουαρίου 2007· θα μπορεί να ανανεωθεί αυτόματα κατά έξι μήνες αν δεν εξαντληθεί το ανώτατο όριο των δανείων.

Ο προϋπολογισμός της Επιτροπής καλύπτει επιπλέον το 65% ενός μέγιστου ποσού 600 εκατ. ευρώ για την Τουρκία (TERRA) για το οποίο δεν έχει ζητηθεί καταμερισμός κινδύνων.

Το 2005 (έκτο έτος της νέας εντολής) η ΕΤΕπ υπέγραψε δανειακές συμφωνίες συνολικού ύψους 3.618 εκατ. ευρώ με τις οποίες η συνολική δανειοδότηση βάσει της νέας εντολής ανήλθε σε 17.238 εκατ. ευρώ, δηλ. 89% του ανώτατου ορίου, ενώ ο καταμερισμός των κινδύνων ισοδυναμεί με το 17% των συναφθέντων δανείων.

Η λεπτομερής κατάσταση των εγγυήσεων αναπτύσσεται στην εξαμηνιαία έκθεση της Επιτροπής για τις εγγυήσεις που καλύπτονται από το γενικό προϋπολογισμό[8].

3.2. Επιδοτήσεις επιτοκίου

Χορηγήθηκαν επιδοτήσεις επιτοκίων βάσει διαφόρων κοινοτικών προγραμμάτων, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό της Ένωσης. Με αίτημα του Συμβουλίου, η Επιτροπή συνέταξε γενική έκθεση αξιολόγησης της κατάστασης για το θέμα αυτό[9]. Τα περισσότερα από τα προγράμματα αυτά έχουν ολοκληρωθεί και δεν επηρεάζουν πλέον τις δαπάνες του προϋπολογισμού. Στο παράρτημα, ο πίνακας 3.2 περιλαμβάνει τα προγράμματα που δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί, καθώς και το ύψος της επιδότησης επιτοκίου που καταβλήθηκε κατά τη διάρκεια των εξεταζόμενων ετών.

3.3. Επιχειρηματικά κεφάλαια

Βάσει των διαφόρων Συμβάσεων Λομέ και της Συμφωνίας του Κοτονού, η ΕΤΕπ αναλαμβάνει πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου στην περιοχή ΑΚΕ, που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό του ΕΤΑ. Στο παράρτημα περιλαμβάνεται ανάλυση των πράξεων αυτών (βλ. πίνακα 2.4).

---

[8] COM(2005)699 και COM(2005)1769.

[9] COM(2000)524 της 6ης Σεπτεμβρίου 2000.